

5. NAZIOARTE MAILAKO ADOPZIO PROZEDURETAN EUSKAL ADMINISTRAZIO PUBLIKOAK DUEN JOKAERA

1. Nazioarte mailako adopzioa

Adopzioaren erakundea, antzina-antzinako garaietatik, filiazio juridikoko tresna bat bezala eraturik dago, eta gurasoen aginteak duen maila berean lotesten ditu bi pertsona. Erlazio horren muinean dagoen helburua, abandonaturik edo babesik gabe dauden adin txikiko behartsuenak familia baten egituraren barruan txertatzea da. Horregatik, adopzioa, adin txikikoen zaintzarako edo babeserako erakunde gisa eratu da gure ordenamenduaren barruan, babesik gabe dauden adin txikikoak gizarteratzeko premia larri horri erantzunez.

Bestalde, adopzioaren ikusmolde soziologikoa nabarmen aldatu da azkeneko hamarraldi hauetan. Egon daitezkeen faktoreen artean komeni da aipatzea babesik gabeko egoeran dauden neska-mutikoen kopurua jaitsi egin dela, botere publikoek teknika berriak darabiltzatela gizarte ekintzarako, eta adin txikiko askok beste ingurune geografiko batzuetan bizi duten abandonu egoeraren eta baldintza larrien arazoa ikuspegi orokor batetik aztertzen hasiak direla.

Aldaketa horien ondorioz adopzioaren modalitate berri bat sortu da, nazioarte mailako adopzioa izenez ezaguna; horrelakoetan, gurasordeak Estatu bateko herritarrak dira, eta umeordetzan hartutako pertsona, aldiz, beste Estatu bateko herritarra.

Adibide ezberdinen kopurua ugaritzeak baldintzatu egin ditu horiek gauzatzeko erabili ohi diren nazio eta nazioarte mailako tresna juridikoak. Bereziki azpimarratzekoa da Hagako Hitzarmena, haurren babesari eta nazioarte mailako adopzio alorreko lankidetzari buruzkoa, 1993ko maiatzaren 29an onetsia, zeinak zenbait berme ezarri nahi baititu nazioarte mailako adopzioek adin txikikoen interes eta eskubideen defentsarako balio izan dezaten, eta horrekin batera, Estatuaren arteko lankidetzaren sistema bat ezarri eta horren eraginak onar daitezela ziurtatu.

Delako hitzarmen horretan jada bi prozedura fase zehazturik datoz, adin txikikoaren interesa defendatzeko berme gisa: bat, administrazio izaera duena, erakunde publiko eskudunak eta, hala egokituz gero, laguntzaile gisa eratutako erakundeek aurrez informazioa eskaini, jaso eta eskabideak izapidatzeko eskumenei dagokiena; eta bestea, izaera judiziala duena, eta, beraz, beharrezkoa du epailearen edo, hala egokituz gero, kontsularen erabakia.

Azken batean, gomendio honen xedea alde aurreko administrazio fase hau aipatzea da, zeren alor honetan eskudunak diren Euskal Herriko zenbait administraziok bai baitute zerikusia honekin, nazioarte mailako adopzioaren beren lankidetzaren eskaintzen duten izaera pribatuko beste erakunde batzuek bezalaxe.

Gauzak horrela, Euskal Autonomia Erkidegoaren barruan nazioarte mailako adopzioa erregulatzen duen egitura juridikoa mugatzea komeni da, administrazio fase hori osatzen duten erakundeetako bakoitzak jarraitutako prozedura zein den eta bien arteko elkar egokitzapen bikain bat aurreikusteko egun burutzen den administrazio jardueraren zein den zehazteari begira.

2. Araudi erregimena

Nazioarteko tresnen barruan arestian aipatu da 1993ko Hagako Hitzarmena, Espainiako Estatuak 1995eko ekainaren 30ean berretsi zuena. Hitzarmen horrek,

nazioarte mailako adopzioan esku hartzen duten alderdien funtsezko interesak babestuko dituen prozedura bat eratzea du helburu, baina aldi berean, gurasordeen Administrazioak eta adopzioan hartutakoarenak eskatu dituzten beharrezko izapideak malgutzeko eta homogeneizatzeko balio izango duena.

Horrela, hitzarmenetik eratortzen diren obligazioak beteko direla zainduko duen agintaritza zentral bat izendatzen da, eta Euskal Autonomia Erkidegoaren kasuan hiru foru aldundietako Gizarte Ongizateko sailei egokituko zaie eginkizun hori, herritarrei aholkuak emateaz eta etorkizuneko gurasordeak egokiak direla eta prestatuak daudela egiaztatzeaz arduratuko direlarik. Administrazioaren eginkizunetan laguntzaile gisa arituko diren zenbait erakunde pribatu sor daitezela bultzatzen du, horiek baimendu ondoren, alderdiei laguntza eskaini eta aholkuak emateko eginkizunak beteko dituztenak.

Barne ordenamenduaren barruan, adin txikikoaren babes juridikoari buruzko urtarilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoak berariaz jasotzen du nazioarte mailako adopzioaren erregulazioa. Bertako 25. artikulua mugatzen ditu erakunde publikoei dagozkien eskumenak (eskaerak jaso eta izapidatzea, gurasordeen egokitasuna ziurtatzea, umeordetzan hartutako adin txikikoen jarraipenean konprometitzea eta erakunde laguntzaileak kontrolatzea), baita erakunde kreditatuak burutu ditzaketenak ere (informazioa ematea, adopzioa eskatu dutenei aholkuak ematea). Azken horiek irabazi asmorik gabeko erakunde gisa zehazten dira, dagokion erregistroan inskribatuak egongo dira, eta beren helburua adin txikikoak babestea izango da.

Bestetik, Autonomia Erkidegoak eskumen osoa du adin txikikoen zaintzan (Estatutuaren 10.14 artikulua). Eskumen hau foru aldundiek kudeatzen dute, Autonomia Erkidegoko Erakunde Komunak eta bertako Herrialde Historikoetako Foru Erakundeen arteko Harremani buruzko azaroaren 25eko 27/1983 Legearen 7 c) 1 eta 2 artikuluen bidez, Gizarte Zerbitzuei buruzko urriaren 18ko 5/1996 Legearekin bat etorriz.

Orain arte Eusko Legebiltzarrak ahalmen legegile hori burutu ez badu ere, aipatutako eskumen horietan oinarrituz erakunde horrek aurreko txostenetan gogoratu duen bezala, foru aldundiek burutzen dute nazioarte mailako eskabideen azterketa eta izapidaketa, eta Eusko Jaurlaritzak, berriz, Justizia, Lan eta Gizarte Segurantzaren Sailaren bidez, erakunde laguntzaileen gaikuntza eta kontrola, Nazioarteko Adopziorako Erakunde Laguntzaileen (NAEL) gaikuntza erregulatzen duen abenduaren 24ko 302/1996 Dekretuari jarraiki.

3. Nazioarte mailako adopziorako prozedura administratiboa

- Aldez aurreko fasea.

Foru aldundiek eta, hala dagokionean, NAELeak dauzkaten eginkizunen barruan, izaera orokorrez herritarrei nazioarte mailako adopzioaren erakundeari buruzko informazioa ematearena dago. Eskabidea egin aurreko lehen fase honek balio izan behar du eskabide bat aurkezteko orduan Estatu ezberdinek eskatzen dituzten baldintzak, prozedurak eta eskabideek bete behar dituzten izapideak zeintzuk diren jakiteko, eta halaber, amaordetza edo aitaordetza bere gain hartzeak ekar dezakeen kostua eta denbora zenbatekoa den ere bai.

- Eskabidearen fasea.

Informazio hori lortu ondoren, hasiera emateko eskabidea aurkeztuko dute eskatzaileek, dela aldundien aurrean, dela aukeratu den Estatu horretan eskumena duen

NAELaren aurrean, adopzioa gauzatzeko hasierako izapideekin eta umeordetzan hartutakoaren jaioterrian eskatutako gainerako dokumentazioarekin batera.

Baldintza horien barruan sartzen da eskatzaileen egokitasuna aztertu eta horien jarraipena egingo dela egiaztatzea, hala dagokionean. Eskatzaileak bizi diren herrialde historikoan gizarte zerbitzuez arduratzen den Foru Departamentuari eskatu beharko zaio hori.

Eskabide espedienteari erantsiko zaion egokitasunaren ziurtagiri horrek berekin eraman beharko du txosten psikosozial bat, eta bertan, eskatzaileen nortasuna, adopzioa egiteko gaitasuna, egoera pertsonala, familiarra eta osasun arlokoa, gizarte ingurunea, adopzioa egiteko erabaki hori zergatik hartu duten eta bere gain har ditzaketen neska eta mutikoen kopuruari buruzko datuak adieraziko dira. Agiri horiek egoki den eran legezkotuak egon beharko dute, eta hala egokituz gero, gurasordeen hizkuntza ofizialera itzuliak.

- *Bidalketa fasea.*

Bidezko diren agiri guztiak bete ondoren, adin txikiko horren estatuan eskumena duen administrazioari bidali beharko zaizkio. Izapide hori NAELak egingo du, agiri horiek aukeratutako herrialdean duen ordezkariari bidaliz, edo bestela, foru erakundeak burutuko du, Administrazio zentralaren bitartez bidaliko dituelarik.

- *Aurreizendapenerako fasea.*

Umeordea bizi den Estatuan eskabide hori formalizatu ondoren, adin txikiko bat aurreizendatzeari ekingo zaio. Aurreizendapenerako agiri honek haurraren egoerari buruzko informazioa jasoko du, haurraren jaioterria den Estatu horretako Administrazioak emango du berau, eta NAELko ordezkariak edo Administrazio zentralak bidaliko du foru aldundietara, beren onespena edo ezespena eman dezaten, eta eskatzaileei ere jakinaraziko zaie beren onespena adieraz dezaten.

Eskatzaileen adostasuna eta onespena umeordearen jaioterri den Estatuko Administrazioari jakinaraziko zaio atzera, horretarako bide berak erabiliz.

- *Fase judiziala.*

Une horretan erakunde judizial eskudunei bidaliko zaie adopzio eskaera, beren iritzia eman dezaten. Umeordetzan hartutakoaren herriko legeak izango du indarra beronen gaikuntzari eta beharrezko baimenei dagokienez, eta horiek, adopzioa hasi zen herrialdeko agintaritzaren aurrean edo beste agintaritzaren eskudun baten aurrean aurkeztu ahal izango dira.

Edonola ere, Kode Zibileko 9.2 artikulua adierazten duen bezala, gurasorde espainiar batek atzerrian gauzatutakoa ez da Espainian adopziotzat hartuko baldin eta haren eraginak ez badatoz bat Espainiako legeriak aurreikusitakoekin, eta harik eta erakunde publiko eskudunak gurasorde horien egokitasuna aitortu arte.

- *Jarraipen fasea.*

Umeordeen jaioterri diren zenbait Estatutan, umeordetzan hartutako neska eta mutikoen jarraipenari buruzko txostenak bidal ditzatela eskatzen zaie foru erakunde eskudunei, adopzioa gauzatu eta gero.

4. Nazioarte mailako adopzioa Euskal Autonomia Erkidegoan

A) Foru aldundiak jarraitutako prozedura.

Adopzioa arautzen duen indarreko marko juridikoa kontuan izanik, eta hala dagokionean, Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio ezberdinek jarraitu beharreko prozedura eta zeregina zehaztu ondoren, Arartekoak modu labur batez aztertu du zein den benetan nazioarte mailako adopzioaren izapidaketa-ekimenaz arduratzen diren foru administrazioek eta Justizia, Lan eta Gizarte Segurantza Sailak daramaten jokabidea egun, NAELen gaituntza eta kontrolari dagokion alorrean.

Hiru aldundietako Gizarte Ongizateko departamentuek jarraitzen duten prozedura ia guztiz berdina da, eta bi eratako jokamoldeetan oinarritzen da, kontuan izanik NAELen partaidetza aukeratzen den edo zuzenean foru erakundeen bitartez jarduten den.

Komeni da azpimarratzea Gipuzkoako Foru Aldundiak argitara eman dituela, otsailaren 17ko 637/1998 Foru Aginduaren bidez, Gipuzkoan adin txikikoak adopzioan hartzeko funtzionamendu irizpideak, eta adin txikikoa babestuko duen euskal legerik ez dagoen bitartean, aldundi horrek jarraitzen dituen jokabide eta irizpideak arauzko izaeraz argitaratzea erabaki du.

Gainerako Foru Aldundiak, hots Araba eta Bizkaikoek, antzeko jokabide programa bat daramate, eta horren arabera, erakunde laguntzaileen partaidetzarekin batera, foru aldundietako gizarte zerbitzuen partaidetza ere ezartzen da, abenduaren 24ko 302/1996 Dekretuari jarraiki.

Informaziorako alde aurreko fase hori, modu indibidualizatu batez edo taldeentzako informazio-hitzaldien bidez eskaintzen ari dira foru aldundietako zerbitzuak. Informazio horren xehetasunak, nazioarte mailako adopzioan jarraitu beharreko prozedurari buruzkoak dira, edota adin txikiko bat adopzioan hartzeko aukera dagoen herriei buruzkoak, Eusko Jaurlaritzak bideratutako NAELei buruzkoak eta, halaber, adopzioaren alderdi psikosozialei buruzkoak.

Zerbitzu horiek ondokoak izango lirateke: Haurtzaro, Gaztaro, Familia eta Emakumearen Zerbitzuko Harrera eta Adopzioen Saileko Taldea, Bizkaian; Gizarte Ongizate Foru Erakundeko Haurtzaroaren Lurralde Zerbitzua, Araban; eta Gipuzkoako Gizarte Zerbitzuen Departamentuko Haurtzaroa eta Gaztaroa Saila, Gipuzkoan.

Informazio fase hori amaitu ondoren, eskatzaileek NAEL horietako batengana jo ahal izango dute, edo bestela, beren herrialde historikoko foru zerbitzuetan jarraitu prozedura hori.

Edonola ere, dagokion foru departamentuan egokitasunaren ziurtagiria lortzeko eskabide bat aurkeztu beharko da. Eskabide hori erregistro orokorrean aurkezten da eta aurkezpen ordenaren arabera izapidatzen da. Egokitasunaren ziurtagiria administrazio agiri bat da, eta horren arabera, dagozkion txosten psikosozialak oinarritzat harturik, administrazio eskudunak ziurtatu egiten du eskatzaileek umeordetza eratu ahal izateko duten gaitasun maila.

Ziurtagiri hori onartzea da erakunde honek jasotako kexa gehienen helburua, izan ere herrialde historikoaren arabera ikaragarri luzea izaten baita hori formalizatzeko beharrezkoa den denbora-tartea. Epe hori, herrialde bakoitzaren errealitate sozial eta demografiko ezberdinak kontuan izanik, aldatu egin da 1998an zehar, eta Bizkaian 9-10 hilabetekoa den bitartean, Araban 4 hilabetekoa da eta Gipuzkoan 3 hilabetekoa.

Nolanahi ere, hiru aldundiak beharrezkotzat jotzen dute administrazio izapide hau arintzea eginkizun horretan diharduen pertsonal publikoa ugarituz (Araba eta Bizkaian,

esate baterako), edo eskatzaileen txosten psikosozialaren erredakzioa zeharka kontratatuz (Gipuzkoako kasuan).

Fase hau burutzeko, zenbait elkarrizketa burutzen dira eskatzailekin eta psikologo eta gizarte laguntzaileek osatutako profesional taldearekin, eta horien bidez, txosten psikosozial hau burutzeko bidezkoak diren datuak jasotzen dira. Gipuzkoan profesional bat izendatzen da, eta berarekin txosten psikologikoa prestatzeko zerbitzua hitzartzen da, eskatzaileen bizileku diren eskualde geografikoen arabera.

Beharrezkoak diren txosten psikosozialak egin ondoren, proposamen bat egiten zaio Adopzioen Batzordeari Bizkaian, eta Adin Txikikoaren Kontseiluari Araban eta Gipuzkoan. Eskabide horri buruzko ebazpena, Gipuzkoako eta Bizkaiko kasuetan, dagokion foru diputatuak ematen du, interesatuei jakinarazten zaie, eta horiek, bidezkoak diren errekursoak aurkezteko aukera izango dute. Nolanahi ere, Araban, Adin Txikikoaren Kontseiluaren proposamena ez zaie eskatzaileei jakinarazten.

Egokitasun hori, hala dagokionean, gainerako agiriekin eta jarraipenaren konpromisoarekin batera ziurtatzen eta onartzen da, eta NAELari edo adin txikikoaren jaioterriko agintaritzaz zentralari bidaltzen zaio.

Adin txikikoa aurreizendatu ondoren, aldundiek txostena jasoko dute hori onesteko ala ez onesteko, gurasordeen adostasuna eskatu baino lehen. Administrazioaren erabakiak ebazpen izaera izango du, berau alderdiei jakinaraziko zaie, eta horren aurka, bidezkoak diren errekursoak jarri ahal izango dira.

Administrazio fasea amaitu ondoren, aldundiei egokituko zaie adopzioan hartutako adin txikikoen jarraipena egitea, eta aldundi horiek, baldin eta adin txikikoaren jaioterria den Estatuak horrela eskatzen badu, txostenak bidali beharko dituzte herrialde berrira eta familia berrira nola moldatzen ari den azalduz.

B) Nazioarteko Adopzioan Erakunde Laguntzaileek duten eginkizuna.

302/1997 Dekretuaren 2.1 artikulua ezartzen duen moduan, Hagako Hitzarmenaren 11. artikulua eta 1/96 Lege Organikoaren 25. artikulua loturik, NAELak *“irabazi asmorik gabeko Elkarte edo Fundazioak dira, legez eratuak; beren estatutuetan agertuko da adin txikikoak babestea dutela helburutzat, eta arau hauetan aurreikusitako baldintzak betez, Eusko Jaurlaritzaren Gizarte Ongizate Zuzendaritzaren dagokion gaikuntza lortua izango dute nazioarte mailako adopzioan bitartekaritza lanetan aritzeko, Dekretu honetan ezarritako hitz eta baldintzetan”*.

1/96 Lege Organikoaren 25. artikulua izendatzen dizkien bitartekaritza eginkizunak ondorengoak dira:

- Interesatuei nazioarte mailako adopzioan informazioa eskaini eta aholkuak ematea.
- Estatuako eta atzerriko administrazioen aurrean adopzio espedienteen izapidaketan esku hartzea.
- Adopzioa eskatzen dutenei aholkuak eta laguntza eskaintzea, egin behar dituzten izapide eta kudeaketetan.

Modu horretan, adopzioa gauzatu aurreko jardueretan hartzen dute parte, etorkizuneko eskatzaileei informazioa eskainiz, eta egokitasuna ziurtatzeko beharrezkoak diren izapideei buruz eta gainerako baldintzei buruz aholkuak emanez, aldundien osagarri gisa. Bide batez, adin txikikoaren jaioterrian dihardute, beren ordezkarien bidez, eta halaber, adin txikikoak moldatzen al diren zaintzeko lanetan.

Beharrezkoa da Euskal Autonomia Erkidegoaren barruan beren eginkizunak burutzeko gaikuntza edukitzea. Gaikuntza hori, beren gaitasun profesional, material eta

moralekin, adin txikikoa babesteko helburuarekin eta irabazi asmorik ez edukitzearekin bat etorriko diren alde aurreko baldintza batzuk bete ondoren emango du Eusko Jaurlaritzako Gizarte Ongizateko Zuzendariak, Nazioarteko Adopzioaren Batzorde Teknikoak hala proposatu ondoren, horixe baita hiru aldundiek eta Eusko Jaurlaritzak parte hartzen duten kontsultarako erakundeak.

Egun bost NAEL daude Autonomia Erkidegoan, zortzi Estatutan (Bolibia, Brasil, Kolonbia, Honduras, India, Peru, Errumania eta Errusia) bitartekari gisa aritzeko gaikuntza dutenak.

Erakundearen eta eskatzailearen arteko lotura modua kontratu bidezkoa da, izan ere, NAEL bat aukeratzen den unean kontratu bat sinatzen baita bi alderdien artean, eta bertan azalduko dira erakundeak eskaintzen dituen zerbitzuak eta hori zein baldintzetan egingo duen.

Gizarte Ongizateko Zuzendaritzaren esku egongo da, hain zuzen ere, NAELen eginkizunari buruzko kontrola eramatea eta, bide batez, herri administrazioen aurrean haren jarduketei buruzko informazioa hilerok eman beharra errespetatzen dela eta urteko memoria bat aurkezten dela ziurtatzea, baita 302/1996 Dekretuak erregulatzen duen errejimen ekonomiko eta finantzarioa betetzen dela zaintzea ere.

Berme horien barruan sartu beharko litzateke NAELetara jotzen duten pertsonen egindako erreklamazioen erregistro bat sortzea, 1/96 LOaren 25.4 artikulua arabera, eta bertan adierazitako gaien erantzun bat ematen dien aurkaesanezko prozedura abiaraztea.

5. Ondorioak

Gomendio orokor honen helburua, nazioarte mailako adopzio prozeduretan parte hartzen duen euskal administrazio publiko bakoitzaren eskumenak zeintzuk diren mugatzea da, eta, bide batez, alor honetan legeriari zenbateraino egokitzen zaizkion zaintzea.

Oro har, administrazio horiek eta erakunde laguntzaileek burututako lana positiboa dela adierazi behar dugu, nahiz ikusten den hutsegiteren bat edo beste ere badagoela administrazio jardura horiek berriki ezarri izanaren ondorioz eta eskabideen geroz eta kopuru handiago horretarako beharrezkoa den lantalderik ez egotearen ondorioz.

Horien artetik azpimarratzekoa da eskatzaileen egokitasunari buruzko ebazpenaren epea, zeren zenbaitetan, Bizkaiko Foru Aldundian esate baterako, horrelako prozeduretarako gomendagarria dena gaintzen baitute. Hori hala izanik ere, nazioarte mailako adopzioa bezalako prozesu batean alferrikakoak diren itxaronaldiak eta luzapenak murrizteko ahalegin bat egiten ari dela gauza nabaria da, eta horri begira, beharrezkoa gertatzen da zenbait administrazioek esku hartzea, nahiz horrek berarekin daraman denbora-tarte luze bat igarotzea. Horregatik, komeni da kontuan hartzea horretaz arduratzen den foru erakundeko lantaldea ugaritu beharra dagoela edo kanpoko profesionalekin txosten psikosozialen idazketa kontratatu daitekeela.

Atzemandako beste arazo bat, hain zuzen ere, eskatzaileei beren espedientearen izapidaketaren egoerari buruz fase guztietan zehar etengabeko informazioa eskaini beharra da.

Agerikotasun eta gardentasunezko printzipio hau, une oro beren espedienteari dagozkion agiri guztietara jo ahal izateko aukera horretan gauzatu behar da. Modu horretan, eskatzaileek (Herri Administrazioen Araubide Juridiko eta Administrazio

Prozedura Arruntari buruzko azaroaren 26ko 30/92 Legearen 35.a artikularen arabera) egokitasunaren ziurtagirian agertzen diren agiri eta txosten guztietara jotzeko eskubidea dute, bereziki txosten psikosozialera, neska edo mutiko bat adopzioan hartzeko dituzten benetako aukerak ezagutzearren.

Interesgarria da azpimarratzea NAELeek dituzten kontrol ahalmenak nola gauzatzen dituzten benetan, kontuan izanik nazioarte mailako adopzioan nolako eginkizuna betetzen duten. Horretarako komenigarria da administrazio mailako kontrolaren bide bikoitz horretan sakontzea, aldi behin foru aldundiei haien jardueri buruzko informazioa emanaz, eta urtean behin Eusko Jaurlaritzari, eta NAELen erabiltzaileek egindako erreklamazioen erregistro bat ezarriz, beren eginkizunak zuzenean ebaluatzeko, eta eskatzaileei izapidaketaren eta itxaronaldien egoerari buruzko informazio zuzena emateko.

Horrela, Nazioarteko Adopzioaren Batzorde Teknikoa indartu beharra dago, erakunde laguntzaile gisa jarduteko eskatutako baldintzak betetzen direla zainduko duen organo gisa.

Azkenik, foru aldundien ebazpen prozedura horri buruzko apartatuan zenbait ezberdintasun adierazi dira. Autonomia Erkidegoaren barruan nazioarte mailako adopzioa arautzen duen Eusko Jaurlaritzaren legerik ez dagoenez gero, jarraitutako jarduketa protokolo ezberdinen ondorio da hori.

Modu horretan, adin txikikoaren lege honen beharra, hainbestetan adierazia, berriro ere nabarmentzen da, zeren ez baitago izaera orokorreko araurik, administrazio jarduleek jarraitu beharreko prozedura eta beren eskumenak edota gurasordeen egokitasuna erabakitzeko aldundiek jarraitu beharreko irizpideak erregulatzen dituenik.